

Grym verklighet på uppfostringsanstalt

Författaren till den fantastiska *Den underjordiska järnvägen* från 2017 har kommit ut med en ny bok: *Nickelpojkarna*. Även denna roman bygger på verkliga händelser med utgångspunkt i den afroamerikanska erfarenheten av segregation, våld och till och med mord.

Min egen världsbild började ta form när jag som åtta-nioåring tog del av de så kallade rasupploppen i början av 1960-talet. Jag kunde på tv se hur de svarta som protesterade blev brutalt nedslagna av poliser, jag kunde höra **Martin Luther Kings** röst och tal om att genom icke-våldsmetoder möta denna brutalitet och jag fick även uppleva mordet på president **Kennedy**. Erfarenheter som gjort att jag sedan dess på olika sätt försökt att ta ställning mot orättvisor.

Boken tar avstamp i dessa händelser och huvudpersonen, den unge afroamerikanske pojken **Elwood** – börjar så smått att engagera sig i medborgarrättsrörelsen. Men han hinner inte så långt. Han blir oskyldigt dömd för en bilstöld och hamnar på uppfostringsanstalten *Nickel Academy* och blir en av de övriga Nickelpojkarna. Han liksom de övriga utsätts där för sexuella övergrepp och andra ofattbara grymheter av personalen.

Romanen är som sagt baserad på verkligheten och bygger på vad som hände på *The Florida School for Boys* som öppnades redan i januari 1900 och lades ner först 2011, då man i ett par år hade gjort undersökningar kring vad som hänt på skolan. Bland annat hade man hittat 55 oidentifierade kroppar utanför skolans egentliga begravningsplats. Arbetet med att ta reda på vilka dessa personer är fortgår.

Författaren **Colson Whitehead** höll egentligen på att skriva en annan historia när han fick höra talas om denna upptäckt. Han

kunde inte släppa det han fick veta, utan var tvungen att skriva den här boken innan han kunde gå vidare. Om detta kan du höra mer i radioprogrammet *Lindströms Bokradio* från den 26 oktober då han blir intervjuad av **Marie Lundström** på Sveriges Radio.

Boken berör verkligen och det är svårt att släppa den ifrån sig även fast det ibland är svårt att läsa om grymheterna och tortyren. Författaren säger själv att han blev deprimerad av att skildra allt våld. Men samtidigt är det nödvändigt för att sanningen ska komma fram.

Officialwhitehouseboys.org är en hemsida för överlevare från skolan, och dit kan man gå för att läsa före detta elevers berättelser med deras egna ord.

Peter Roth

Nickelpojkarna

Colson Whitehead

Albert Bonniers förlag